

UZASADNIENIE
do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia 19 listopada 2025 r.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) uznanie za rezerwat przyrody obszarów następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

Rezerwat przyrody „Wielkie Bagno” jest położony w województwie lubelskim, w powiecie biłgorajskim, na terenie gminy Terespol.

Fizjograficznie niniejszy rezerwat zlokalizowany jest w granicach mezoregionu Równina Biłgorajska. Wymieniony mezoregion należy do makroregionu Kotliny Sandomierskiej, który wchodzi w skład podprovincji Podkarpacie Północne, prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym oraz megaregionu Region karpacki.

Całość gruntów rezerwatu należy do Skarbu Państwa i jest administrowana przez Nadleśnictwo Zwierzyniec, podległe Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie.

Rezerwat tworzą wydzielania leśne o numerach: 134j, 135j, 135k, 136j, 137i, 138m, 138n, 138o, 160b, 160f, 161a, 161b, 161c, 161d, 161f, 162a, 162b, 162c, 163a, 163b, 163c, 163d, 163f, 164a, 164b, 164c, 164d, 164f, 164g, 164h, 195c, 196a, 196b, 196c, 196d, 196f, 196g, 196h, 196i, 197a, 197b, 197c, 197d, 197f, 198a, 198b, 198c, 198d, 199a, 199b, 199c, 199d leśnictwa Smolnik oraz wydzielania leśne o numerach: 139f, 139g, 140d, 140g, 141g, 165a, 165b, 166a, 166i, 200a, 200b, 200c, 201a, 201b, 201c, 201d, 201f, 201h leśnictwa Brodziaki (według Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Zwierzyniec na lata 2024-2033).

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków powiatu biłgorajskiego, rezerwat przyrody „Wielkie Bagno” swoim zasięgiem obejmuje działki ewidencyjne o numerach: 2698, 2699, 2700, 2701, 2702 oraz części działek ewidencyjnych o numerach: 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2697, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2721, 2730, 2739 położone w obrębie ewidencyjnym Terespol Zaorenda gminy Terespol o łącznej powierzchni 302,35 ha.

Na obszarze graniczącym z rezerwatem wyznaczono otulinę, którą stanowi obszar, obejmujący wydzielania leśne o numerach: 132m, 133h, 133i, 133j, 134f, 134g, 134h, 134i, 135i, 136i, 137g, 137h, 138l, 158g, 159a, 159b, 159c, 159d, 159f, 159g, 159h, 159i, 160a, 160c, 160d, 194b, 194c, 195a, 195b, 195d, 198f, 198g, 198h, 198i, 198j, 198k, 199f, 199g, 199h, 199i, 199j, 232b, 233a leśnictwa Smolnik oraz części wydzieleń: 135c, 135d, 138j leśnictwa Smolnik a także wydzielania leśne o numerach: 139d, 140f, 141d, 166b, 166c, 166d, 166f, 166g, 166h, 166j, 166k, 167a, 167b, 167f, 167g, 167h, 167i, 167j, 167k, 168c, 168f, 200d, 200f, 200g, 200h, 200i, 200j, 200k, 201g, 202a, 202b, 202c, 202d, 202f, 202g, 202h, 202i, 202j, 202k, 202l, 202m, 202n, 202o, 202r, 202s, 202t, 203a, 203f leśnictwa Brodziaki oraz części wydzieleń: 140c, 168d, 169g, 169j, 203g, 203m, 203o leśnictwa Brodziaki.

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków powiatu biłgorajskiego, otulina rezerwatu przyrody „Wielkie Bagno” swoim zasięgiem obejmuje części działek ewidencyjnych o numerach: 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2703, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2730, 2731, 2732, 2739, 2740 obrębu ewidencyjnego Terespol Zaorenda gminy Terespol o łącznej powierzchni 190,96 ha.

Celem ochrony rezerwatu przyrody „Wielkie Bagno” jest zachowanie, ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, mozaiki siedlisk torfowiskowo-bagiennych oraz stanowisk rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt o znaczeniu ponadregionalnym.

Rezerwat przyrody „Wielkie Bagno” charakteryzuje się mozaikowością siedlisk. Występuje tutaj przede wszystkim bór bagienny z ponad stuletnim, skarłowaciałym drzewostanem o luźnym zwarcie, miejscami przechodzącym w otwarte torfowisko. Duże powierzchnie zajmują też torfowiska wysokie. Stwierdzono tu również bory wilgotne i świeże. A поблизу południowej granicy rezerwatu znajdują się olsy porzeczkowe oraz łozowiska.

Badania naukowe prowadzone w rezerwacie przyrody „Wielkie Bagno” wykazały występowanie gatunków roślin chronionych, rzadkich, bądź zagrożonych wyginięciem. Na przykład: widłaka jałowcowatego *Lycopodium annotinum*, turzycę bagienną *Carex limosa*, turzycę strunową *Carex chordorrhiza*, kukulkę szerokolistną *Dactylorhiza majalis*, rosiczkę okrągłolistną i pośrednią *Drosera rotundifolia* i *Drosera media*, bagnicę torfową *Scheuchzeria palustris*.

Na terenie rezerwatu lub w jego pobliżu stwierdzono 86 gatunków ptaków lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Niewątpliwie największą jego osobliwością jest głuszc *Te traourogallus*, gdzie mozaika siedlisk zapewnia im dogodne warunki do bytowania. Z najcenniejszych gatunków stwierdzono tu też: puchacza *Bubo bubo*, puszczyka uralskiego *Strix uralensis*, włochatkę *Aegolius funereus*, bociana czarnego *Ciconia nigra*.

Teren ten podlega ochronie w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w formie obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Solska PLB060008 oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034.

Rezerwat przyrody „Wielkie Bagno” został ustanowiony z inicjatywy Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego.

Z uwagi na wyżej wymienione warunki siedliskowe terenu oraz bogactwo gatunków roślin i zwierząt, obiekt w pełni spełnia definicję rezerwatu przyrody podaną w art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody tj. obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

W niniejszym akcie prawnym, wykorzystując dane systemu informacji przestrzennej, wprowadzono załączniki w postaci mapy rezerwatu oraz wykaz współrzędnych punktów załamania granic sporządzonych w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2024 r. poz. 342 oraz z 2025 r. poz. 106).

Nadzór nad przedmiotowym rezerwatem będzie sprawował Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia rezerwatu przyrody „Wielkie Bagno” został zaopiniowany pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody, działającą przy Regionalnym Dyrektorze Ochrony Środowiska w Lublinie, uchwałą Nr II/3/2025 z dnia 10 lipca 2025 roku.

Projekt zarządzenia został poddany konsultacjom społecznym i uczestniczyli w nich: Nadleśnictwo Zwierzyniec, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, Urząd Gminy Terespol oraz społeczeństwo - poprzez wydanie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 26 sierpnia 2025 r., znak WPN.6200.5.3.2025.MO zawiadamiającego o sporządzeniu projektu zarządzenia w sprawie uznania za rezerwatu przyrody „Wielkie Bagno” i możliwości

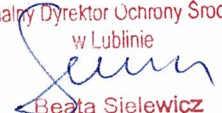
składania przez wszystkich zainteresowanych uwag i wniosków do projektu niniejszego zarządzenia (zostało poddane do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie w dniu 26 sierpnia 2025 r.).

W trakcie konsultacji uwagi i wnioski do projektu zarządzenia zostały wniesione przez Nadleśnictwo Zwierzyniec w piśmie z dnia 16 września 2025 r., znak ZG.7212.4.2024. Nadleśnictwo wniosło o skorygowanie granic otuliny rezerwatu przyrody „Wielkie Bagno” poprzez dostosowanie jej do osi istniejącej drogi. Ponadto Nadleśnictwo podniosło kwestię sposobu wyliczania powierzchni rezerwatu. Uwagi dotyczące korekty granicy otuliny przedmiotowego rezerwatu zostały uwzględnione w całości. Natomiast odnośnie sposobu wyliczania powierzchni rezerwatu jest on podyktowany wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zakresie redagowania zarządzeń regionalnego dyrektora ochrony środowiska dotyczących rezerwatów przyrody, które obowiązują na terenie całej Polski i wszystkie regionalne dyrekcje ochrony środowiska w naszym kraju się do nich stosują. Zgodnie z ww. wytycznymi powierzchnia rezerwatu przyrody ma wynikać z powierzchni poligonu opisanego współrzędnymi punktów załamania granicy rezerwatu (matematyczna suma pola powierzchni rzutu). Wobec powyższego uwaga Nadleśnictwa Zwierzyniec w tej kwestii nie została uwzględniona.

Ponadto, w trakcie konsultacji, uwagi do projektu zarządzenia zostały wniesione przez Gminę Terespol w piśmie z dnia 17 września 2025 r., znak KNK.1431.12.2025.IM. Gmina odniosła się negatywnie do utworzenia rezerwatu przyrody „Wielkie Bagno”, gdyż w jej ocenie ustanowienie rezerwatu na terenie Nadleśnictwa Zwierzyniec będzie ograniczało prawa mieszkańców okolicznych miejscowości do korzystania z zasobów naturalnych lasu czyli zbioru dziko występujących roślin i grzybów. Dodatkowo Gmina Terespol zarzuciła RDOŚ w Lublinie wyznaczenie zbyt krótkiego terminu na składanie uwag do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie uznania rezerwatu „Wielkie Bagno”.

Rezerwat przyrody „Wielkie Bagno” stanowi tylko niewielki fragment Puszczy Solskiej i na jej obszarze istnieje wiele alternatywnych miejsc, gdzie można zbierać płody runa leśnego takie jak: jagody, borówki, żurawina i grzyby. Jednocześnie zwracam uwagę, że w sytuacji takiej potrzeby po ustanowieniu rezerwatu przyrody możliwe jest wyznaczenie miejsc zbioru roślin i grzybów na mocy zarządzenia RDOŚ w Lublinie w trybie art. 15 ust. 1 pkt. 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Odnośnie terminu na wnoszenie uwag do projektu zarządzenia w sprawie uznania rezerwatu „Wielkie Bagno” (22 dni) to wynikał on z art. 39 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881 i 1940), który wskazuje na co najmniej 21 dniowy termin na wnoszenie uwag do projektu dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa.

Projekt niniejszego aktu prawa miejscowego, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 428), został uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego, pismem z dnia 5 listopada 2025 roku, znak PN-I.0521.33.2025.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Sielewicz